

SNG Nova Gorica / Premiera: Podsvet

Strašljive pasti virtualnega sveta

Z naslovom *Vzporedni svet*, pod katerim se v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica vrstijo predstave letošnjega abonmajskega programa, se grozljivo dobro ujema nova koprodukcijska uprizoritev *Podsvet* (*The Nether*, 2013). Sodobno dramsko delo ameriške dramatičarke Jennifer Haley je v jasnem, klenem prevodu Tine Mahkota odlični slovenski odrski krst doživelo na malem odru SNG Nova Gorica v sredo, 19. oktobra 2016, še prej pa v *Prešernovem gledališču* Kranj, pod režijsko taktirko Dušana Jovanovića, ki ima za takšna zapletena besedila na račun etičnih vprašanj in kritike današnjih družbenih zablod še posebno subtilen čut. S svojim režijskim konceptom je, tudi ob pomoči asistentke Klavdije Zupan in dramaturginje Tereze Gregorič, jasno razčlenil ta kompleksni tekst srhljive kriminalke, ki razpira mnogo zelo perečih vprašanj današnjega časa, med drugimi predvsem okrog pedofilije v virtualnem svetu. Ali je ta moralno bolj "sprejemljiva" kot tista v resničnem življenju, ker se pač dogaja le v domišljiji posameznika? Toda, do kod lahko sega ta "svoboda" domišljije? Je res bolj nedolžna? Kaj pa če ta pedofilska nagnjenja in zablode preidejo iz "navideznega" sveta v realnega? In kdo se sploh skriva pod vsemi uporabniki virtualne spolne ponudbe? Saj je znano, da le-ti prevzemajo poljubne oblike in tako spreminjajo svojo identiteto, kar se dogaja tudi v virtualnem svetu igre *Podsvet*. Tu so za vsemi "avatarji" – odraslimi gosti in dečki in deklicami - le odrasle osebe, kot zatrjuje glavni protagonist Sims,

v namišljenem svetu z imenom Papa, preiskovalki, le na videz neoporečni "moralizatoriki", ki zbira podatke za njegov sodni pregon in dokončno zaprtje njegovega virtualnega kraja spolnih ponudb. V njem je Sims, v realnem svetu uspešen poslovnež, zvodnik in spodbujevalec spolnih apetitov gostov. Vse skupaj je le igra – odločno razlaga Sims – spoznamna igra med odraslimi osebami, kar po njegovem ni kaznivo. Sicer pa nihče se v tej igri ne kaže takšnega, kakršen je v resnici. Na videz neoporečna detektivka, ki naj bi branila moralno etična načela, je prav tako sprevržena kot ostali. Profesor naravoslovja, najbolj krhek vozec te zapletene virtualne štrene, ki je ustvaril "skrivališče" po Simsovi želji in se skriva pod krinko "sijoče deklice", pretrga svojo življenjsko nit prav zaradi razočaranja ob iskanju potrditve svojega resničnega ljubezenskega čustva v virtualnem svetu. Tu pa bi načeloma ne smelo biti čustev, saj je vse le igra!

Avtorica postavlja zgodbo v neki prihodnji, ne tako oddaljeni čas, v katerem bo tehnika tako napredovala, da bo skorajda zbrisana meja med realnim in izmišljenim prostorom. Fantazijski podsvet bo bolj resničen od resničnega. Obiskovalci spletnih strani, ki ponujajo potešenje strasti v družbi otrok, bodo tudi fizično doživljali ugodje, kot npr. potenje rok v pričakovanju naslade, vonj telesa ali celo okus po krvi. Saj spolna igrca na skrajnem robu ponuja tudi to, da njen uporabnik s sekiro pokonča otroka, s katerim je občeval. Ta bo itak takoj spet oživel in bo čutil le toliko bolečine, kot sam hoče! O vseh teh

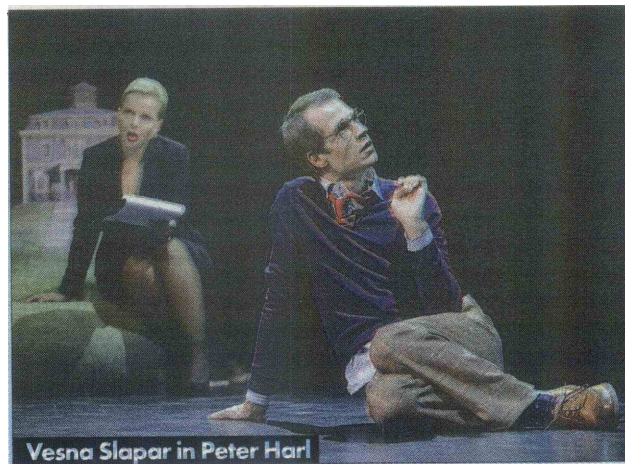
prizorih, ki jih avtorica provokativno tako kruto ponuja v razmislek, k sreči, teče v predstavi le beseda, saj je celotno dogajanje podano zelo "korektno", skoraj "uradno" – posebno v utrinkih iz resničnega sveta - z nekim moralnim čutom do vsega, kar se razpleta med protagonisti. Te učinkovito pooseblja izredno skrbno izbrana igralska ekipa petih igralcev, dva iz ansambla novogoriškega gledališča, Peter Harl in Urška Taufer, dva pa iz kranjskega, *Vesna Slapar* in *Miha Rodman*. Med njimi pa resnično kraljuje, v vseh vidikih, kot čudovit izoblikovalec karakterjev, ki zaživijo skozi prečiščeno izgovornjene besede, mimiko, geste ..., pač ob celostnem igralskem izrazu, nosilec Borštnikovega prstana (2004), gost Bine Matoh, ki je bil dolga desetletja nesporni prvak Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica, nato pa Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica – tega ni zapustil niti, ko se mu je ponujala pot v ljubljansko Dramo! Tudi tokrat je izjemno izbrušeno, kremenito in tako naravno izklesal svoj lik Simsa/Pape, da ta stoji polnokrvno pred nami. Njegov Papa tako preračunljivo nagovarja dekletce Iris in brez nikakršnih moralnih zadržkov zagovarja svojo resnico pred zasliševalko, ki tudi sama spretno skriva svoj pravi obraz. Imenitno jo je poosebila *Vesna Slapar*. V deklico Iris, vso ljubeče predano svojemu Papaju, se je prepričljivo, v krenjah in mimiki, otroško naivno in iskreno vživela Urška Taufer, ki pri vsaki novi vlogi razodeva neslutene odtiske svojega igralskega izraza.

Urška Taufer in Bine Matoh

Peter Harl je lik Doyleja, profesorja naravoslovja srednjih let, najbolj tragično figuro, ki ne zmore več živeti v realnem svetu, prežel z vso ranljivostjo in krhkostjo, nemočnostjo ter

mu misli laže preskakujejo iz enega v drugi svet. Pri tem ima svojo vlogo tudi dognana, izčiščena scenska podoba Mete Hočevar. Svoje nedvomno prispevajo tudi kostumi v zamisli kostumografinje Bjanke Adžić Ursulov in

Vesna Slapar in Peter Harl

razočaronostjo. **Gost mladostnega videza Woodnut, "policijski vohun", ki ga virtualni svet premami s svojimi nasladami, je zadobil pravo podobo z vsemi značajskimi odtenki v Mihlu Rodmanu.** Režiser Jovanović je prizore iz realnega sveta, v sobi za zasliševanje, pa one iz virtualnega, v viktorijanski vili, ki se prepletajo med seboj, "zamejil" s trenutno zatemitvijo odra – brezhibno oblikovanje svetlobe je kot vselej delo mojstra Šama Oblokarja -, ki pomaga gledalcu, da

avtorska glasba Draga Ivanuša, ki s tako pronicljivimi zvoki poudarja ključne trenutke. Ob tej izpovedno močni predstavi, ki pretrese gledalca tudi z osupljivim koncem, se z upravičenim strahom ali celo grozo vprašujemo, kam in do kakšne mere zasvojenosti in duševnih stisk nas bo popeljala vsa ta sodobna tehnologija, ki kvari medsebojne človeške odnose in zaradi katere človek drsi zmeraj bolj v osamljenost in pozablja na etične vrednote in načela.

Iva Koršič